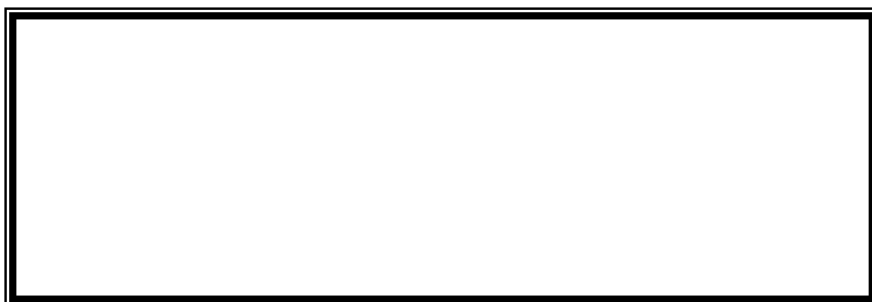

Driemaandelijks tijdschrift van
NATUURWERKGROEP MARKVALLEI
Jaarg. 32 nr. 4: Okt. – Nov. – Dec. 2013

De Klapekster

Op basis van sleedoorn

Bijzonder lekker

Voor meer natuur

Wortelse Tongklever

Het ideale geschenk
Volledig biologisch
Klein flesje: € 6
Grote fles: € 15
Verkrijgbaar in BC De Klapekster

Word lid van natuurpunt

IS DRANKJE VOOR HEEL

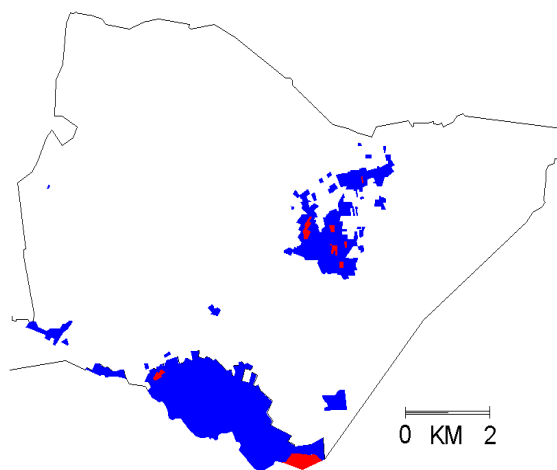
2014

VOORWOORD OF WELKOM!

Welkom aan Baarle! De enclavegemeente hoort sinds enkele weken bij afdeling Markvallei. Je las het wellicht links en rechts al wel in de krant of je hoorde het op één van onze activiteiten.

Door onze werking, die in grote mate gericht is op de natuur in de grensstreek, de vallei van het Merkske, leek het ons en ook onze burens van Turnhoutse Kempen beter dat de gemeente Baarle-Hertog voortaan onder de Markvalleivlag zou varen. De samenwerking manifesteerde zich tot op heden vooral op het terrein. We voerden samen beheerswerkzaamheden uit, trokken samen de natuur in om planten te determineren, vogels te tellen,... en de samenwerking werd nog nauwer door de herintroductieprojecten van de boomkikker en de knoflookpad in de vallei van het Merkske. Die projecten vergen monitoring en dat heeft de vrijwilligers nog dichter bij elkaar gebracht.

Het is de natuur die ons bindt, maar het is ook het landelijke karakter van onze gemeenten en het feit dat we mekaar regelmatig tegenkomen in bezoekerscentrum De Klapenster die ervoor zorgen dat het wel klikt. De uitbreiding met Baarle zorgt mogelijk ook voor een boost van de werking van Natuurpunt in de regio en daar kan de natuur alleen maar wel bij varen. Voor ons bezoekerscentrum De Klapenster betekent deze samenwerking ook dat het zich nog meer kan profileren als het bezoekerscentrum van de vallei van het Merkske.

Het welkom houdt ook een zeker engagement in. In onze afdeling staan nu alle deuren open voor inbreng vanuit Baarle. Een eerste verkennend gesprek leverde alvast heel wat informatie en ideeën op. Het is onze bedoeling om die samenwerking verder uit te diepen. Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be

Drej Oomen, voorzitter

ACTIVITEITENKALENDER

Zondag 6 oktober:**EURO BIRDWATCH**

We wandelen van BC De Kapekster naar de trektelpost op de Castelreesche Heide. Daar krijgen we uitleg over trekvogels en de trektelpost. Via een ommetje wandelen we terug waarbij we nog zo veel mogelijk vogels trachten te spotten. Vergeet je verrekijker niet!

Waar? Wanneer? 9.00u BC De Kapekster
Verantwoordelijke: Koen Verschueren (0472 91 35 11)
Organisatie: NP Markvallei

Dinsdag 8 oktober:**VERGADERING NATUURPUNT MARKVALLEI**

Een klare kijk op onze werking? Interesse om mee te doen? Je bent welkom.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Kapekster
Verantwoordelijke: Drej Oomen (0476 53 58 44)
Organisatie: NP Markvallei

Woensdag 9 oktober:**CURSUS NATUURBEHEER**

Waar? Wanneer? 19.30u tot 22.30u BC De Kapekster
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Donderdag 10 oktober:**CURSUS MACROFOTOGRAFIE**

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Kapekster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66)
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 12 oktober:**BEHEERSWERKEN in de HALSCHE-BEEMDEN**

Vandaag gaan we maaisel afvoeren aan de Lage Beemd, Spieke en grachten Vlinderwei. Deze activiteit is een samenwerking tussen het ANB, Natuurpunt en Staatsbosbeheer. Deze activiteit is +18 jaar

Meebrengen? laarzen, eventueel hooirijf, hooivork, riek, ...
Waar? Wanneer? 9.00u infopaneel Halsche-Beemden
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 12 oktober:
NACHT VAN DE DUISTERNIS

Duisterniswandeling naar aanleiding van de nacht van de duisternis. Aan de Klapekster staan ook een aantal sterrenkijkers opgesteld onder deskundige begeleiding.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke? Drej Oomen (0476 53 58 44)
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 13 oktober:
PADDENSTOELININVENTARISATIE ELSAKKER

Tijdens deze paddenstoeleninventarisaties gaan we op belangrijke en/of kansrijke plaatsen op zoek naar paddenstoelen. Doel is om nuttige gegevens te verzamelen over paddenstoelen ivm verspreiding en voorkomen, die gebruikt kunnen worden in het beheer van de terreinen. Enige achtergrondkennis van paddenstoelen en het determineren ervan is gewenst. Dit is dus **GEEN** wandeling!

Waar? Wanneer? 9.00u Elsakker, ingang zuid langs Chaamseweg
Verantwoordelijke: Harrie Hendrickx (03 315 87 69)
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 13 oktober:
WANDELING DE MOEREN - ZUNDERT

Landgoed De Moeren ligt in de gemeente Zundert. Het is sinds de 16de eeuw in handen van dezelfde familie, die de omgeving respectvol in stand gehouden heeft als natuurgebied met 250 hectare bos, vennen, heide, velden en veelzijdige fauna. Dit is ook de plaats waar Napoleon ooit een omweg maakte om Nederland “te bezoeken” en waar Van Gogh zijn eerste landschappen schilderde.

Waar? Wanneer? 13.30u Vredesboom Meer
Verantwoordelijke: Bruno Vande Wiele (0478 64 16 29)
Organisatie: NP Markvallei

Woensdag 16 oktober:
CURSUS NATUURBEHEER

Waar? Wanneer? 19.30u tot 22.30u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Vrijdag 18 oktober:**LEZING COSTA RICA en NICARAGUA**

Reisverslag door Leen Segers van 2 weken Costa Rica en 1 week Nicaragua... Onvoorbereid, maar met goede reisgidsen trokken Pascal & Leen van eind juni tot half juli 2013 naar Costa Rica en Nicaragua. Costa Rica staat gekend voor zijn vele natuurparken... De grote diversiteit en de bijhorende milieubescherming maken van dit land een pareltje qua tropische fauna & flora. Al vanaf dag één stonden er op hun waarnemingslijstje : kikker, slang, apen, kaaiman, kolibries, luiaard... De vele andere parken voegden altijd wel iets toe. Aan de Caraïbische zee komen elk jaar vele zeeschildpadden hun eieren leggen... Of zij ze gezien hebben, vertellen ze je op de fotolezing. Costa Rica is gekend voor zijn natuur, maar voor wat cultuur zochten zij Nicaragua op. Twee buurlanden, maar o zo verschillend. Nicaragua was een mooie aanvulling van de reis. Tientallen vulkanen versieren het landschap.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66)
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 19 oktober:**CURSUS NATUURBEHEER**

Waar? Wanneer? 9.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Woensdag 23 oktober:**CURSUS NATUURBEHEER**

Waar? Wanneer? 19.30u tot 22.30u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Zondag 27 oktober:**OP ZOEK NAAR DE MIJNSPIN**

Het natuurgebied “De Duivelskuil” in Vlimmeren/Beerse is een plaats waar de mijns spin *Atypus affinis* nog voorkomt in onze streek. Op 27 oktober gaan we de populatie mijns spin ter plaatse inventariseren. Met een scherpe blik gaan we op zoek naar de typische “kousen” die een bewijs zijn van de aanwezigheid van dit diertje. Deze zullen worden geteld en opgemeten. De lengte van de kous is immers een goede maatstaf van de ouderdom van de spin. Verder gaan we ook actief op zoek naar nieuwe vindplaatsen in het gebied.

Waar? Wanneer? 9.00u Ganzenstraat 4, Beerse
Verantwoordelijke: Bart Royens (0490 11 94 23)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 1 november:

LEZING FINLAND, LAND VAN 1000 MEREN

Deze lezing van Geert Brosens en Katrien Knaeps is een verslag van hun gezinsreis naar het zuiden van Finland. Ze nemen jullie mee naar het grillige en ruige landschap van het Saimaa-merengebied in het zuidoosten. Ze bezochten ook de meer open en weidse landschappen in de “graanshuur van Finland” in het zuidwesten. Een bijzondere ervaring was ook de tocht door één van de ontelbare moerassen die Finland rijk is, op zoek naar de Gele moerasbraam. Meermaals op de reis werd hun aandacht getrokken door de prachtige Parelduiker. Deze sierlijke watervogels kwamen geregeld poseren voor de lens.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klaepster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66)
Organisatie: NP Markvallei

Woensdag 6 november:

CURSUS NATUURBEHEER

Waar? Wanneer? 19.30u tot 22.30u BC De Klaepster
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Zaterdag 9 november:

BEHEERSWERKEN in WORTEL-KOLONIE

Vandaag gaan we boomopslag verwijderen uit de heide van Wortel Kolonie.

Meebrengen? handschoenen!, laarzen, spade, evt. snoeischaar
Waar? Wanneer? 9.00u aan heideperceel Wortel Kolonie
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 10 november:

WANDELING ABTSHEIDE

De Abtsheide is een gebied van 30 hectare in eigendom van Campine NV, een bedrijf gespecialiseerd in de recyclage en productie van o.a. lood en antimoon. ANB staat in voor het beheer. De Lange Kwikstraat scheidt de Abtsheide van het natuurgebied Pomp-Poelberg. Beide natuurgebieden zijn een restant van de historische Ab(t)sheide, die zich over het grensgebied van de gemeenten Beerse, Rijkevorsel en Merksplas uitstreckte. In het gebied vind je nog sporen van zowel natte als droge heide. Een aantal vennen in de Abtsheide maken het plaatje compleet. Hier groeien typische planten als veenpluis, kruipwilg, loos blaasjeskruid en tormentil. Bij nat weer zijn laarzen aangeraden.

Waar? Wanneer? 13.30u kerk Sint Jozef Rijkevorsel
Verantwoordelijke: Bart Royens (0490 11 94 23)
Organisatie: NP Markvallei

Dinsdag 12 november:

VERGADERING NATUURPUNT MARKVALLEI

Een klare kijk op onze werking? Interesse om mee te doen? Je bent welkom.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Drej Oomen (0476 53 58 44)
Organisatie: NP Markvallei

Woensdag 13 november:

CURSUS NATUURBEHEER

Waar? Wanneer? 19.30u tot 22.30u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Vrijdag 15 en zaterdag 16 november:

FILM DE NIEUWE WILDERNIS

De Nieuwe Wildernis is de hype van het ogenblik. In een uitgestrekt moeras scheert een majestueuze zeearend over de boomtoppen. Denderend trekt een kudde van duizenden wilde paarden voorbij. Twee volwassen edelherten leveren strijd om in de gunst van een hinde te komen. Dit is pure, woeste natuur, zoals je ze nooit eerder zag. En gewoon gefilmd in de lage landen. Natuurpunt lanceert De Nieuwe Wildernis, gedraaid door productiehuis EMS Films in de Oostvaardersplassen in Nederland op 15 en 16 november in De Klapekster.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster, Inkom: 5 euro
Verantwoordelijke: Drej Oomen
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 15 november:

PLANTGOEDACTIE

Sorteren van de boompjes van de plantgoedactie.

Waar? Wanneer? 20.00u gemeentemagazijn, Industrieweg 2
te Hoogstraten
Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (0496 62 71 03)
Organisatie: NP Markvallei i.s.m. Stad Hoogstraten

Vrijdag 22 november:

VERGADERING FOTOWERKGROEP

We gaan het afgelopen fotojaar evalueren en een nieuwe planning maken voor het komende jaar: fotocafé, excursies, fotothema's in de Klapekster, ...

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66) en Geert Brosens
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 23 november :**CURSUS NATUURBEHEER**

Waar? Wanneer? 9.00u Halsche-Beemden
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Zondag 24 november :**FOTOWERKGROEP in de MOSTEN**

Deze zondagvoormiddag trekken we naar de Mosten, een gebied geschikt voor landschapsfoto's, telefotografie van overwinterende watervogels, ...

Waar? Wanneer? 9.00u De Mosten
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66) en Geert Brosens
Organisatie: NP Markvallei

Woensdag 27 november:**CURSUS NATUURBEHEER**

Waar? Wanneer? 19.30u tot 22.30u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Vrijdag 29 november:**LEZING DE GROTE SLENK**

Lezing door Jan Meyers. Van bezoek aan een vriend tot een passie voor Oost- en Centraal-Afrika. Een lezing over het ontstaan van de grote slenk met zeer diverse landschappen, flora en fauna tot gevolg.

Landen die aan bod komen zijn Uganda, Rwanda, Kenia, Zuid-Tanzania en Malawi.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66)
Organisatie: NP Markvallei

Woensdag 4 december:**CURSUS NATUURBEHEER**

Waar? Wanneer? 19.30u tot 22.30u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Zaterdag 7 december:**CURSUS NATUURBEHEER**

Waar? Wanneer? 9.00u Elsakker
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87) of luc.van.dun@telenet.be
Organisatie: NP Educatie

Zondag 8 december:**WANDELING TURNHOUTS VENNEGEBIED**

Marc Smets wordt onze gids in dit prachtige Natuurpuntgebied. In het Turnhouts Vennengebied treffen we nog Waterlobelia, Drijvende waterweegbree en Oeverkruid aan, echte zeldzaamheden in Vlaanderen, die hier hun laatste groeiplaatsen hebben! In het kader van de Europese habitatrichtlijn werd het gebied daarom opgenomen in het Natura 2000 Netwerk. Door de openheid en rust in het gebied voelen weidevogels zich hier thuis. In het Turnhouts Vennengebied leeft de tweede grootste populatie Grutto in Vlaanderen en broedt de Wulp op de heide en omliggende weilanden tussen het Zwart Water en de Hoogmoerheide.

Waar? Wanneer? 14.00u Klein Engelandhoeve
Verantwoordelijke: Drej Oomen (0476 53 58 44)
Organisatie: NP Markvallei

Dinsdag 10 december:**VERGADERING NATUURPUNT MARKVALLEI**

Een klare kijk op onze werking? Interesse om mee te doen? Je bent welkom.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Drej Oomen (0476 53 58 44)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 13 december :**DEADLINE BIETEUTJE**

Artikels mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be

Vrijdag 13 december :**LEZING FINLAND, ADEMBENEMEND KOUD**

Begin januari trok Arnold Wittenberg naar het Hoge Noorden ... 5 maanden studeren in Finland. Het land van - 30°C, donkere grijze dagen, een zon die enkele weken per jaar niet opkomt, sneeuw tot 80 cm hoog en hardrock music. Herinner je nog de Eurosongfestivalfinale 2006? De winnaars waren de monsterlijke Finnen 'Lordi'. Welkom in Finland! *Waarom zou een mens naar Finland gaan?*

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Chris Van Boxel
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 14 december :**BEHEERSWERKEN HALSCHE-BEEMDEN**

Vandaag gaan we kapwerken uitvoeren in het “wastine”-perceel. De hoogste bomen zullen verwijderd worden en we gaan ervoor zorgen dat de open plekjes niet volledig dichtgroeien zodat een goed microklimaat voor ongewervelden behouden blijft. Het tak-en stamhout blijft op terrein en zal gebruikt worden om houtstapels en takkenhopen mee te maken (schuilplaatsen voor kleine dieren edm.)

Meebrengen: laarzen, handschoenen, eventueel takkenzaag en grote snoeischaar.

Waar? Wanneer? 9.00u infopaneel Halsche Beemden

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans

Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 20 december:**FOTOCAFE**

Tijdens het fotocafé worden ingezonden foto's besproken en worden allerlei fototips en informatie uitgewisseld. Ieder fotocafé heeft een bepaald thema waarvan foto's mogen worden ingezonden. Deze keer is het thema 'landschappen'. Er mogen maximum 5 foto's van bloemen en 5 andere natuurfoto's worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be. Deze foto's worden dan gezamenlijk besproken.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66) en Geert Brosens

Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 20 december :**DEADLINE VOLGENDE FOTOTENTOONSTELLING**

De eerste maanden van 2014 zullen er in de fotokaders natuurfoto's hangen rond het thema 'blauw'

Foto's mogen in de hoogst mogelijke resolutie doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66)

Organisatie: NP Markvallei

Zondag 5 januari :**NIEUWJAARSWANDELING + NIEUWJAARSDRINK**

Waar? Wanneer? 9.00u BC De Klapekster

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans

Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 10 januari:**LEZING CATALONIE**

Wilde kusten, verlaten steppes en woeste bergen, dat is Catalonië in het kort. Catalonië is een ideale plaats voor vogeltrek, overwinterraars en speciale broedvogels zoals Havikarend, Steenarend, Rotsklever, Brilgrasmus, Provençaalse - en Baardgrasmus, Lammergier, Vale gier, Oehoe, Rotslijsters, ... Kortom elk seizoen is er goed. Wist je dat er zelfs Pijlstormvogels, Alken, Jagers en Stormvogeltjes kunt zien ? Dan hebben we het nog niet over de flora die bestaat uit zowel mediterrane juweeltjes als zeldzame bergplanten. En vergeten we bijna nog de andere fauna met reptielen, vlinders, zoogdieren, ... enz. Een slideshow brengt jullie door de mooiste plekjes zoals de steppen van Lleida, de wetlands van Aiguamolls en de Ebro-delta, de bergen van Alberra en de Pyreneeën. Door Jef leestmans, een Schotse Vlaming die in Catalonië overwintert.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66)
Organisatie: NP Markvallei

JANSSENS
JANSSENS

hout platen interieur
www.janssensenjanssens.com

Gecertificeerd bedrijf voor duurzaam bosbeheer!

Tel 03 314 70 98 hoogstraten@janssensjanssens.com | ma – vr 08-12u & 13-18u | za 09-12u

VRIENDEN VAN DE NATUUR

rode appels, groene schaduw

Rode appels , groene schaduw
fluweel het gras, satijn de hemel...
en met klaterend geschater
stort zich een beekje naar beneden.

Kom mijn meisje, engeltje
in het lover vruchten plukken,
ik een appel jij een appel
in je halsje steelse kussen.

Kom en hoor daar beierende
laatste blauwe klokjesbloemen:
ik een bloempje jij een bloempje:
een omhelzing en een zoentje.

Kom... ik weef je gouden dromen
van mijn aardse liefdespijn,
ik een droom en jij een droom
en in je oortje een geheim.

Zalmen Shneour

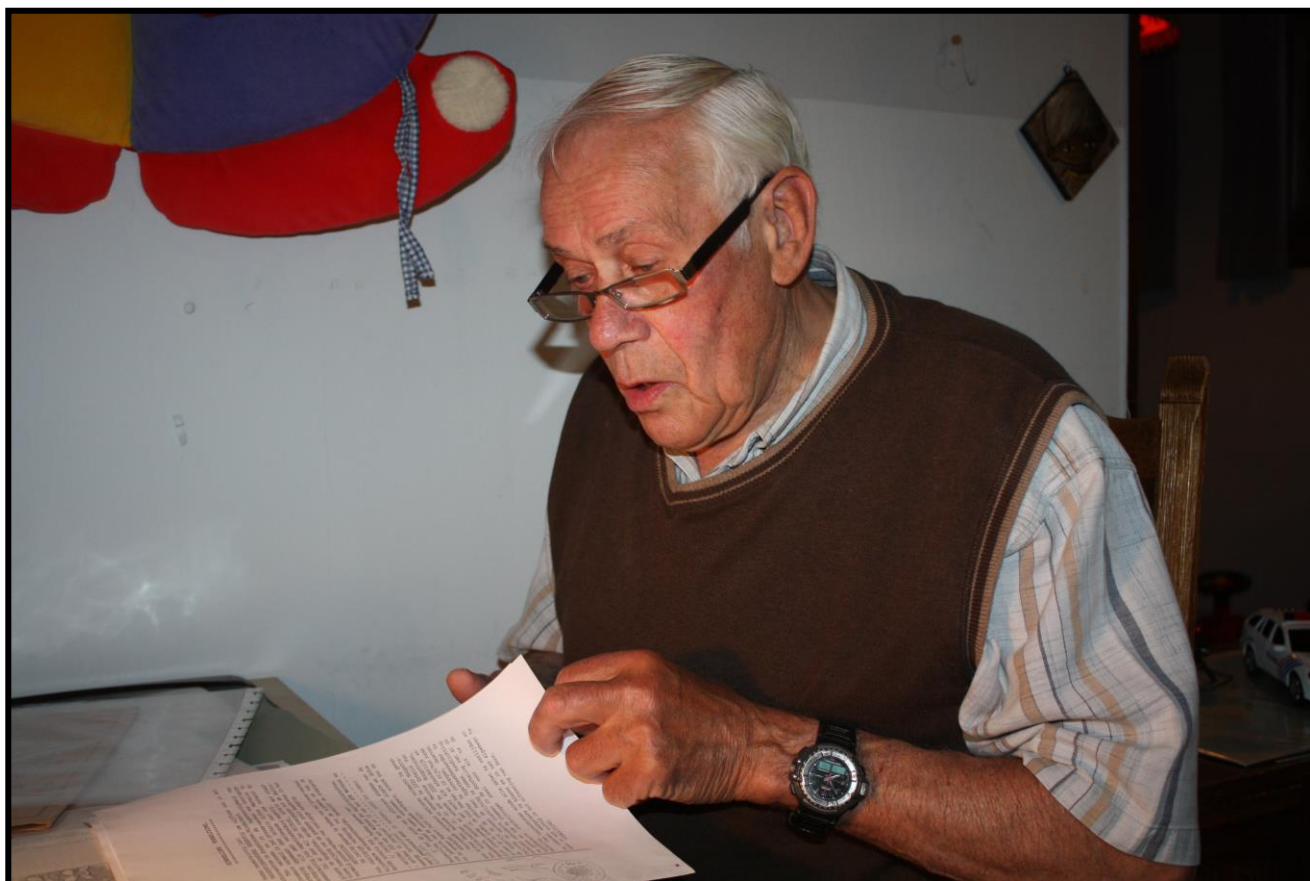
Pluimeik

Gegroefde bast met harde kern
eenzaam of in een rij.
Verheven boven maïs en koe
kruin als wolk boven de wei
Soms gesnoerd door prikkeldraad
gekoppeld zonder stroom.
Een bolle vorm of piramide
dat was ooit zijn droom.
Een ver-reiker knikte op en neer
met een zagende zot
Bruut geknot voor driekwart hoog
Gepluimd van tak en lot.

Bart Royens

MIJMEREN MET JOS

Jos had het me al dikwijls gevraagd. “Ik moet eens iets vertellen jong. Kom eens een keer af.” En zoals dat nogal dikwijls gaat, het duurde allemaal veel te lang vooraleer het er van kwam.

Voor de mensen die Jos Vorsselmans niet kennen.

Jos was één van de pioniers van onze vereniging. Hij was als één van de eersten aangesloten bij de Wielewaal, werd later ook actief als natuurgids en hielp op die manier heel wat natuurliefhebbers hun weg te vinden in de geheimen van de natuur. Hij verdiende de kost als biologieleraar in Vito Hoogstraten en bouwde voor zijn gezin een woning in Hal. Vandaar maakte hij heel zijn leven wandelingen in de vallei van het Merkske. “Zo heb ik het gebied ook leren waarderen, de echte waarde leerde ik pas later kennen.”

Jos had me eerder ook al de aankoopakte laten zien van percelen in de Kromme Hoek die door zijn nonkel gekocht werden in de Halsche Beemden in 1955. Hij kocht de gronden die vroeger eigendom waren van Stas de Richelle. Die percelen werden later de gronden die deel uitmaken van ons natuurgebied in de vallei van het Merkske.

In zijn jeugd maakte Jos al uitstapjes vanuit geboortedorp Loenhout naar “het einde van de wereld”. “Het was zo mooi, je kan je dat nu eigenlijk gewoon niet meer voorstellen. Heinde en ver was er niemand te zien, buiten de boswachter die elke beweging in de gaten hield, zeker als het ging om de manoeuvres van de groen mannen.”

Jos leest in september 1969 een artikel over het beekdal van het Merkske in het zeer gerenommeerde tijdschrift “De Levende Natuur”. De Levende Natuur is een Nederlands/Belgisch tijdschrift voor veldbiologie. Het werd in 1896 opgericht door Jac.P. Thijsse, Eli Heimans en J. Jaspers jr., niet de minsten dus.

Het artikel, geschreven door G.H.J. De Kroon, geeft een prachtige beschrijving van hoe het beekdal van het Merkske er toen uit zag. Het verwondert ons dan ook niet dat Jos ons toevertrouwt dat hij de streek pas echt ging waarderen na het lezen van dit artikel. (We laten je in de volgende nummers van het Bieteutje graag meegenieten!)

Even google'en en ik kan Jos melden dat de man nog steeds actief is. Deze foto werd in april van dit jaar genomen in het Naardermeer.

In 1970 loopt Jos de auteur letterlijk tegen het lijf. De man bivakkeert in de Halsche Beemden en vervoegt de familie Vorrselmans even later aan tafel. G.H.J. De Kroon heeft een gesprek met Rik Brosens, burgemeester van Hoogstraten en ook eigenaar van de Kromme Hoek. De Nederlandse natuurvorser schrijft een brief aan de Hoogstraatse burgemeester om meer informatie over het gebied te verkrijgen. “Het was duidelijk dat de man gefascineerd was door de natuur hier in de grensstreek. In de brief vraagt hij maatregelen om de natuur te beschermen. Maar daar hadden de politici hier toen geen oren naar.”

Jos mijmert over vroeger. Hoe hij genoot van het zwemmen in het Merkske, de glimwormen, het picknicken in de natuur, de tochten met groepen. Maar Jos denkt ook terug aan de woelige tijden met Lenk (Weggroep Leefbare Noorderkempen).

“De vereniging werd onder andere opgericht als reactie tegen de rechtekking van de Mark. Lenk organiseerde een wandeling in de Kromme Hoek. Leo Vleugels, Jan Spannenburg, Marcel Leunen en Josée en Lea Fransen waren er zeker bij. Ze gingen ook naar de waterbeemd, maar dat was verboden terrein. Toen ze terugkwamen waren al de banden van hun wagens stuk. Ik was al eerder op weg naar huis en kruiste toen het pad van de boswachter. We hebben nooit iets kunnen bewijzen.”

We maken een grote sprong naar 1991. In oktober van dat jaar verwerft de Wielewaal vzw, met steun van Rotary Kempen, een perceel van 22 a 06 ca in de vallei van het Merkske. “Toen we het kochten, stond het hele perceel vol met ridderzuring. Als je iemand moet overtuigen van het belang van natuurbeheer, moet je hem meenemen naar dit perceel. Door jarenlange inzet van de vrijwilligers van Natuurpunt is dit nu terug een prachtig stukje natuur, een plantenweelde die zijn gelijke niet kent. Als ik dat zie, dan denk ik dat we toch goed gedaan hebben en kijk ik de toekomst met hoop tegemoet.”

de Pastinakel
Kruiden- en natuurvoeding

VRIJHEID 86 - 2320 HOOGSTRATEN
TEL. 03 314 32 82
FAX 03 314 15 33

**Wollen dekbedden
en onderdekens**
Zo, ma gesloten

B.T.W. BE 0686.067.934

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN

Graag tot uw dienst, ook voor

- ✓ Uw verzekeringsdossier
- ✓ Spaar- en beleggingsadvies
 - ✓ Woonkrediet
 - ✓ Financieringen
- ✓ Gratis zichtrekening
- ✓ Pensioenplanning
- ✓ Fietsverzekering

Meerdorp 21 – 2321 Meer
tel 03 315 72 54
info@vanbavelrommens.be

www.vanbavelrommens.be

cbfa 11590 AcB

onafhankelijk verzekeringsmakelaar & AXA-bankagent

Jef Van Bavel
Zaakvoerder

Suzanne Haest

Christiane Simons

Johan Cools

Frank Van Oers

SUPRA

Bij
Will & Isabelle

WORTEL

GROTE PLAATS 28

03/314 35 83

DINSDAG GESLOTEN / ZA: 8.30 - 14.30u / ZO: 8.00 - 12.30u

**Dé speciaalzaak
voor tuin en dier!**

HORTA MINDERHOUT
Laurijssen

Desmedtstraat 34/36, 2322 Minderhout
03 314 54 50

• HORTA •
Uw partner voor tuin & dier

EUROPESE SPIN VAN HET JAAR

DE GEWONE MIJNSPIN

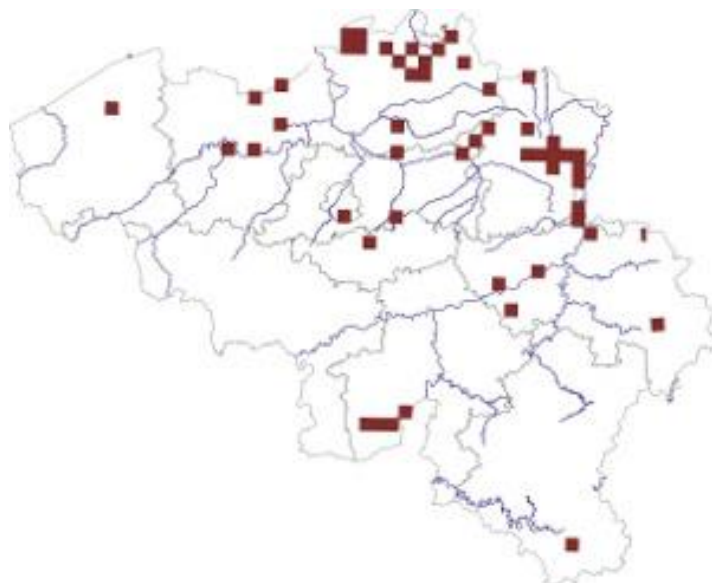
De gewone mijns spin (*Atypus affinis*) is een van de vier wettelijk beschermde spinnensoorten in Vlaanderen, naast de wespspin, de gerande oeverspin en de waterspin.

Wie de soort tegenkwam, vergeet ze nooit meer. Het is immers één van de twee enige vogelspinachtigen in ons land, nl. de Kalkmijns spin (*Atypus piceus*) en de Gewone mijns spin (*Atypus affinis*), en de enige in Vlaanderen. Ze zijn duidelijk herkenbaar aan hun naar voor gerichte en evenwijdige gifkaken.

Onderaanzicht van de gifkaken van een vrouwtje (ARABELbeeldbank/©M. Jacobs)

De Gewone mijns spin wordt gevonden in warme en droge streken en daar vooral op zandige en zonnige plaatsen. Naaldbossen, zuidgerichte zandwanden en schrale graslanden zijn favoriete locaties, maar soms wordt de soort op atypische plaatsen gevonden, zoals in tuinen of loofbos. Typische kenmerken van plaatsen die je bij ons in de Noorderkempen kan terugvinden. Een kleine zoektocht op Waarnemingen.be levert dan ook snel enkele vindplaatsen op in onze nabije omgeving: De Liereman, Groot Schietveld, Kalmthoutse Heide, Lille, Duivelskuil in Beerse en Elsakker.

Gekende verspreiding van de Gewone mijnspin in België (bron: ARABEL-databank)

Het mannetje meet 7–10 mm (poten en gifkaken niet meegerekend). Het vrouwtje is, zoals gewoonlijk bij spinnen, wat groter (10–15 mm). Mannelijke mijnspinnen zijn veelal donkerzwart gekleurd, terwijl de vrouwtjes donkerbruin zijn en de jongen opvallend lichter van kleur.

Volwassen mannetje Gewone mijnspin (ARABELbeeldbank/©P. & M. Wouters-Horemans)

Mijnspinnen hebben een unieke manier om prooien te vangen. Hun webben worden wel eens "kousjes" of "sokken" genoemd en bestaan uit twee delen: boven de grond bevindt zich een buisvormig spinsel van ongeveer 10cm lang dat wordt bekleed met allerlei camouflerende plantenresten en aarde (=de "voet" van de kous). Het andere deel (=het "been") is een buisvormig spinsel dat meestal 10 tot 30cm loodrecht in de grond zit. Het hol waarin dit spinsel zich bevindt, graaft de spin zelf. Doorgaans vertoeft de mijnspin binnenin het 'voetgedeelte' en voelt het wanneer er boven op dit spinsel een insect loopt. Wat er dan gebeurt is spectaculair:

de spin kruipt aan de binnenkant van de 'voet' tot aan de plaats waar het insect zit, bijt de prooi door het spinsel heen en trekt het insect naar binnen. Later wordt de ontstane scheur weer gerepareerd. Typische prooien zijn mieren, kevers en zelfs duizend- en miljoenpoten.

Gecamoufleerd 'voetgedeelte' van het web (ARABELbeeldbank/©P. & M. Wouters-Horemans)

Tijdens het paarseizoen in de late herfst, kan je de mannetjes actief zien rondlopen. De drukste periode is van september tot november. Bij hun zoektocht naar een vrouwtje 'tokkelen' de mannetjes op het 'voetgedeelte' van de kousjes van volwassen vrouwtjes. Zij doen dit in een speciaal ritme dat door de vrouwtjes wordt herkend, waarna de paring plaatsvindt in het 'beengedeelte'. Ook de ei-afleg gebeurt daar. De jongen kruipen uit het ei in de herfst en blijven, zonder te eten, bij de moeder, om dan bij de eerste warme lentedagen (begin tot midden maart) het nest te verlaten. Zij verspreiden zich dan met de wind. Eén nest kan tot 100 jonge spinnetjes bevatten. In tegenstelling tot de meeste andere Midden-Europese spinnensoorten, kunnen Mijnspinnen vrij oud worden, namelijk tot 8 à 10 jaar. Een record onder de Belgische spinnen.

De Europese Spin van het Jaar 2013 is absoluut de moeite om te observeren. Misschien vind je tijdens een wandeling een rondlopend mannetje of, als je heel goed kijkt, het goed gecamoufleerde 'voetgedeelte' van het bijzondere web. Hoe dan ook: je zal zeker gefascineerd zijn door deze unieke spin, waarvan je als mens overigens niets te vrezen hebt.

Het natuurgebied De Duivelskuil in Vlimmeren is een plaats waar de mijnspin nog voorkomt in onze streek. Op 27 oktober gaan we de populatie mijnspinnen ter plaatse inventariseren. Met een scherpe blik gaan we op zoek naar de typische "kousen" die een bewijs zijn van de aanwezigheid van dit diertje. Deze zullen worden geteld en opgemeten. De lengte van de kous is immers een goede maatstaf van de ouderdom van de spin. Verder gaan we ook actief op zoek naar nieuwe vindplaatsen in het gebied.

Meer info over deze activiteit kan je terugvinden in de agenda van deze Bieteut.

CURSUS NATUURBEHEER

Natuur beheren is ...

... keuzes maken. Waar willen we heide, waar willen we bos, waar is het mogelijk om bloemrijke graslanden te herstellen? Natuur beheren is ook: proberen je gebied te kennen, te leren van anderen, te overleggen met andere beheerders, met omwonenden, met kenners en met zelfverklaarde kenners.

De reeks “natuurbeheer” van Natuurpunt Educatie voert je door de verscheidenheid aan natuurtypes, die Vlaanderen rijk is: bos, grasland, moeras, maar ook stedelijke natuur, vlinders, gestreepte witbol, dotterbloem en roerdomp. Waarom zijn fosfaten en nitraten belangrijk? Waar komt het water vandaan, waarvan planten en vegetaties leven, maar ook vissen en bevers? Hoe leg je best een poel aan? Hoe beheer je een bosje van 2 hectare in een open landschap? Wanneer mag je in jouw gebied terug de veldparelmoervlinder verwachten? Wanneer is begrazing nodig?

In deze reeks – 7 theorieavonden en 3 plaatsbezoeken – wordt je geïntroduceerd in de wereld van het natuurbeheer, toegespitst op jouw streek. Deelnemers krijgen de kans om zelf op voorhand een aantal vragen voor te leggen, die worden behandeld in de reeks.

Wanneer: 9, 16, 19, 23 oktober, 6, 13, 23, 27 november, 4, 7 december

Locatie: BC De Klapekster -Kolonie 41, Wortel
Halsche Beemden, Minderhout
Elsakker, Meerle

Organisator: Natuurpuntafdeling Markvallei, Natuurpunt Educatie

Contact: Luc Van Dun (0473 37 52 87 - luc.van.dun@telenet.be)

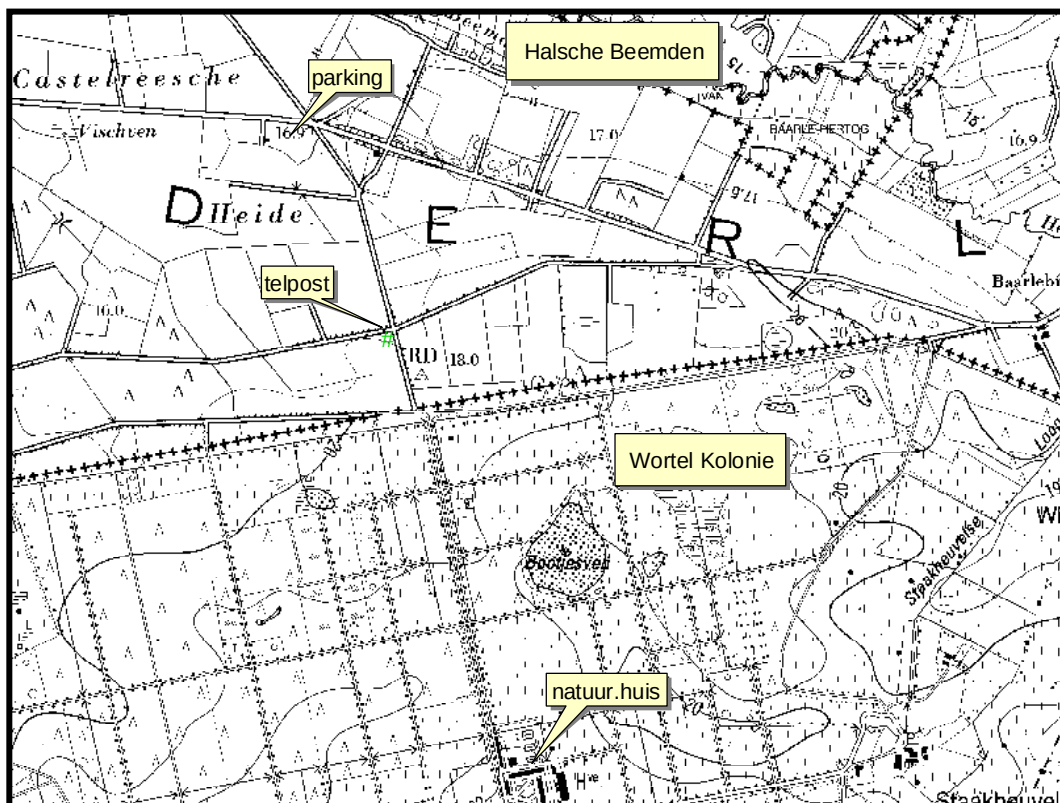
Prijs: Leden: 54,00 € - Niet-leden: 60,00 €
te storten op rekening IBAN BE86 2930 0099 8650 t.n.v.
Natuurpunt Educatie, Graatakker 11, 2300 Turnhout met vermelding
“cursus natuurbeheer NP Markvallei 2013” / BIC GEBABEBB

Doelgroep Volwassenen

Inschrijven verplicht

Inschrijving: Natuurpunt Educatie (014 47 29 55 - educatie@natuurpunt.be)

Info: Inschrijven met vermelding van e-mailadres, geboortedatum en geboorteplaats

Dit najaar zijn het weer vogeltrektellingen en iedereen meer dan welkom !

Resultaten van de trektellingen op : www.trektellen.nl

GROTE NATUUR IN EEN KLEIN LAND DE NIEUWE WILDERNIS!

In één van 's werelds dichtst bevolkte landen heeft zich een natuurgebied ontwikkeld van internationale allure: de Oostvaardersplassen. Hier bepaalt de natuur het ritme. Twee jaar lang volgde een aantal filmteams de vossen, ganzen, ijsvogels, herten en de grootste kudde wilde paarden van Europa. Het resultaat is een natuurfilm zoals die nog nooit eerder in Nederland is gemaakt. De expressieve konikpaarden werpen hun veulens tussen de kalveren van de majestueuze edelherten en heckrunderen.

Een overvloed aan nieuw leven probeert met spectaculaire gevechten nieuwe territoria te veroveren. Het is een plek die in de lente en zomer een paradijs vormt, maar in de winter een grimmig landschap. Er is minder voedsel waardoor de bewoners van de graslanden en moerassen keuzes moeten maken die van levensbelang zijn. De Nieuwe Wildernis is een natuurspektakel voor het hele gezin. De 'circle of life' of 'kringloop van het leven' in de Oostvaardersplassen wordt schitterend in beeld gebracht. Soms aangrijpend maar ook humoristisch en vertederend.

En laten we die film nu op jullie loslaten. Nog maar net in de filmzalen, nu al in **Bezoekerscentrum De Klapenster op 15 en 16 november om 20 uur. Inkom: € 5** Niet te missen.

WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE

Cursus

Ondertussen loopt de cursus macrofotografie in de Klapekster. Indien er voldoende kandidaten zijn, wordt er mogelijk in 2014 de cursus natuurfotografie voor beginners opnieuw ingericht. Indien je geïnteresseerd ben, mag je altijd een mailtje sturen naar verschraegen.wim@telenet.be

Fototentoonstellingen in het BC De klapekster

Begin oktober worden de foto's in de Klapekster vervangen door de jaarlijkse natuurvakantiebeelden gemaakt door onze leden. Begin 2014 maken deze plaats voor natuurfoto's met als thema 'blauw'. Foto's mogen tot 20 december doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be

Foto-excursies

Op zondag 24 november trekken we naar de Mosten. We trachten enkele mooie landschapsfoto's te maken en ook telewerk van overwinterende vogels kan er aan bod komen.

Jaarlijkse vergadering fotowerkgroep

Tijdens deze vergadering op 22 november evalueren we het afgelopen jaar en maken we een planning op voor 2014 : fotothema's de Klapekster, fotocafés, excursies, ...

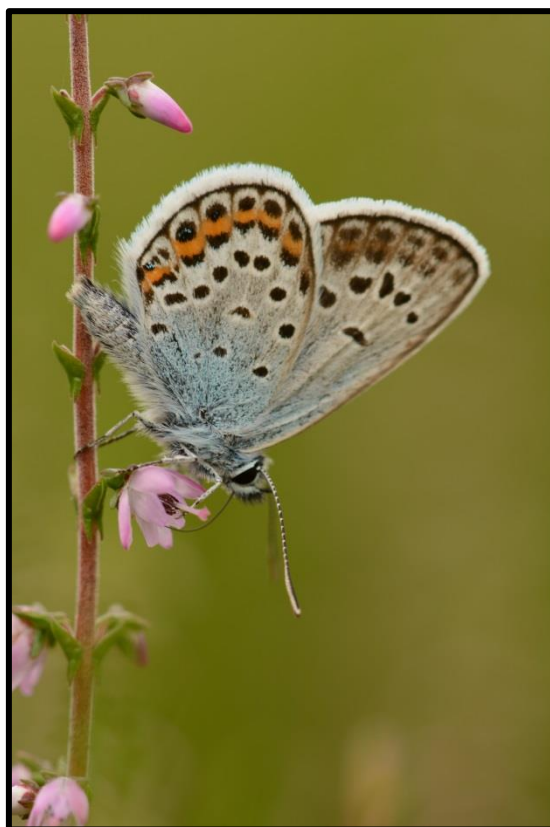
Iedereen is welkom !

Fotocafé

Op vrijdag 20 december houden we ons volgend fotocafé. Iedereen mag 5 vrije natuurfoto's en 5 landschapsfoto's doorsturen naar verschraegen.wim@telenet.be. De foto's worden dan gezamenlijk besproken en allerlei tips worden uitgewisseld.

Tot flits !

Wim Verschraegen

Heideblauwtje (Wim Verschraegen)

**OP OUTDOOR ADVENTURE
BIJ SPORTCITY**

BON-15%

BIJ AANKOOP VAN OUTDOOR-WEAR VAN VOLGENDE MERKEN:
ICEPEAK • JACK WOLFSKIN • REGATTA
LOWA • LEKI • TEVA • TIMBERLAND

Korting niet cumuleerbaar met andere kortingen en/of aanbiedingen en zolang de voorraad strekt.

**JACK WOLFSKIN
TIMBERLAND
ICEPEAK
REGATTA
LOWA
LEKI
TEVA**

SC SPORTCITY
ALL ABOUT SPORT

**WHEN YOU THINK ABOUT SPORT...
THINK SPORTCITY - 1400m²**

Veldenbergstr. 69 - 2330 Merksplas - 014 634 760 - WWW.SPORTCITY.BE
Kortingen niet cumuleerbaar met anderen kortingen of aanbiedingen en zolang de voorraad strekt.

Crelan

Kantoor Marc Melis

Worteldorp 26 ** Wortel

(03 385 54 01

✉ marcmelis4@skynet.be

FSMA nr 63.261 A-B

Voor al uw bankzaken
en verzekeringen!

ESSEN

Spijker 79
2910 ESSEN

T 03 667 71 71 - F 03 667 74 09

Ma - Vr: 8u30 - 18u
Zat: 9u30 - 17u
Zon: 10u - 13u

700 verschillende bieren in assortiment.
Zeer ruim gamma wijnen, aperitieven,
likeuren en geestrijke dranken.

KALMTHOUT

Kapellensteenweg 113
2950 KALMTHOUT

T 03 666 80 05 - F 03 666 30 18

Di - Vr: 9u - 12u en 13u30 - 18u
Zat: 9u - 17u

Zondag en maandag gesloten

Zeer mooi gamma wijnen,
likeuren en geestrijke dranken.
Gespecialiseerd in luxe cadeaumanden
en relatiegeschenken.

essen@decaigny.com - www.decaigny.com

SNAKEN VAN DE NATUUR

Circus-spin

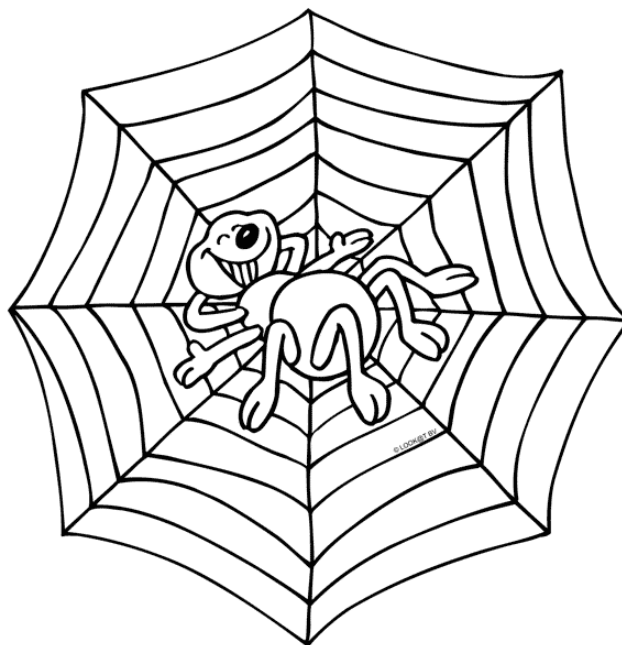
Een grote spin die ergens had gelezen
dat er een dieren-circus zou bestaan
die oefende een week aan de trapeze
om daarna naar dat circus toe te gaan.

daar vloog ze door de lucht - zonder een vangweb
zo'n vangweb maken vond ze veel werk
ze dacht: ik heb toch net een week geoefend
en bovendien ben ik ontzettend sterk.

Maar op een dag ze was heel erg verkouden
toen vloog ze snuivend door de circustent
en greep ze mis omdat ze hard moest niezen
dat komt ervan als je verkouden bent.

Nu zit ze in haar stoeltje stil te treuren
ze kreunt een beetje moeizaam - ziet wat pips
het valt niet mee een circus-spin te wezen
met zeven kleine pootjes in het gips.

Marianne Busser & Ron Schröder

Pini-teut

Inhoud

Woordje van de voorzitter

Terugblik: AFRIKAKAMP

Een nieuwe leidingsploeg

Artikel van de (M)opperpiep*: 8 poten, 8 ogen,
8 dingen die je moet weten!

Artikel van de (M)inihoofdman*: Schone
schimmels!

Sekiesa? Remy Fockaert, Webmaster en
Piepbegeleider!

De 10 geboden van Markvallei

PROMO: 30 jaar JNM!

(*: De M staat voor Markvallei!)

Woordje van de voorzitter

Beste JNM'ers,

We hebben een **FANTASTISCHE** zomer achter de rug! Het was stralend weer, het **Afrikakamp** kende vele hoogtepunten, ... Het werkjaar 2012 – 2013 werd zo **prachtig afgesloten**.

Hop naar het **nieuwe werkjaar**: 2013 – 2014! Dit werkjaar starten we met:

2 nieuwe leiders: Remy en Daan versterken de leidingsploeg – nog meer pret gegarandeerd. Vanaf nu zijn we dus met 9: Vincent, Lysander, Remy, Willem, Jasper, Tinne, Koen, Daan & Arnold

Een piep- en ini-ploeg: Vanaf dit jaar een volwaardige piep- en iniploeg. Piepverantwoordelijke wordt Willem en iniverantwoordelijke Jasper. De verschillende ploegen zullen niet enkel op papier zijn maar zullen er staan om activiteiten op maat te maken.

Een nieuw bestuur: Ikzelf word voorzitter, na provinciaal coördinator worden de schouders gezet onder de verdere uitbouw van afdeling Markvallei.

Het eerste beleidsplan ooit van Markvallei! Het beleidsplan gaat ons vooruithelpen door krijtlijnen uit te zetten voor de komende jaren. Hiermee maken we JNM inhoudelijk en organisatorisch sterker zodat we meer tijd kunnen steken in waar het uiteindelijk om gaat: toffe activiteiten organiseren en ons amuseren!

“Structurale samenwerking met andere partners”: Afgelopen jaren werkten we sporadische samen met andere natuur- en jeugdverenigingen, waaronder Natuurpunt. Dit werkjaar gaan we meer inzetten op samenwerking, want samenwerken loont. Ook met andere organisaties werken we samen, waaronder de Stad Hoogstraten, Gemeente Rijkevorsel, ...

Ikzelf kijk de toekomst alvast **positief** tegemoet! Het belooft een jaar met **vernieuwingen** te worden, **interessante** activiteiten, een **uitgebreider** en **diverser** aanbod ... kortom **JNM Markvallei gaat er helemaal voor!**

Uw kersverse voorzitter,
Arnold Wittenberg

Ps: heb je een vraag of zit je met iets –
aarzel niet: arnoldwittenberg@gmail.com
0485/70 52 56

Terugblik: Afrikakamp

Het Afrikakamp, een kamp met brandende-zonmomenten en tropische regenval, een kamp vol zebra's en apen, een kamp waar natuurstudie niet vergeten werd, een kamp dat de naam waardig is en een dikke 10 verdient!

Een kamp met sport,
spel en vooral veel
vertier!

Een kamp met veel zon
en waar je dus veel
verkoeling moest
zoeken...

...en men er streng op
toezag dat er genoeg
gedronken werd.

Een kamp met
bosjesmannen en –
vrouwen...

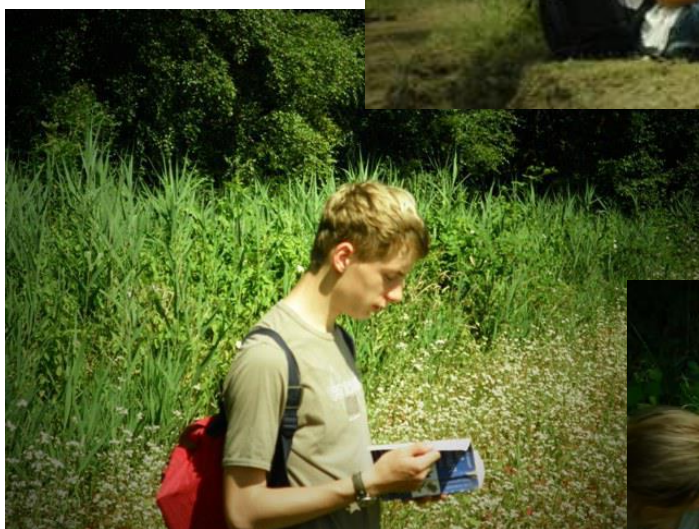
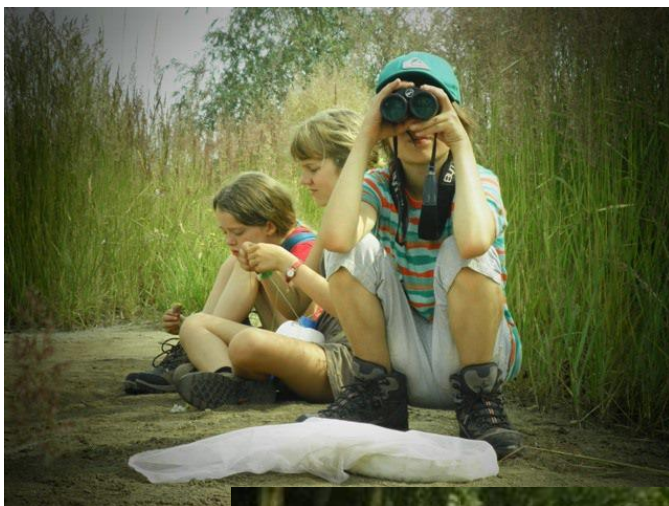
...zebra's,...

...olifanten en ...

... kangoeroes? In Afrika?

Een kamp met veel
natuurstudie!

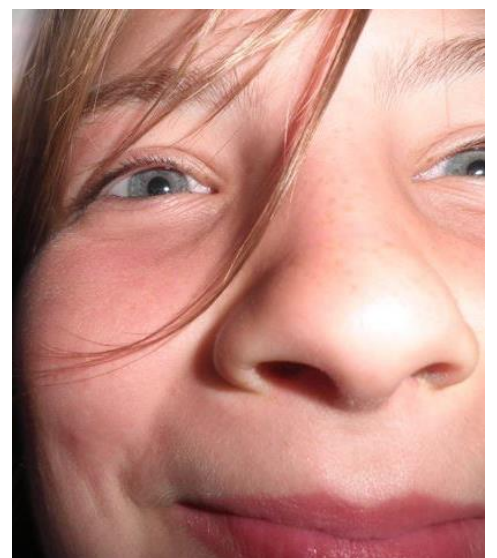
Een kamp waar over
koetjes...

...en kalfjes gesproken
werd...

...en nieuwe romances
ontstonden.

Een kamp met stoere kerels...

... en knappe meiden!

Een kamp waar de prijzen pas
aan de meet werden
uitgedeeld.

Best passend in het thema!

Beste dierenkostuum!

Snelste tentopruimer!

Maar de mooiste prijs...

... toch wel de vele nieuwe vrienden zijn!

Een nieuwe leidingsploeg!

Arnold Wittenberg: Voorzitter, Contactpersoon, Pers en Promo

Jasper Adriaensen: Secretaris, Iniverantwoordelijke

Vincent Smeekens: Inibegeleider,
Penningmeester

Daan Cools: Piepbegeleider

Willem Royens: Piepverantwoordelijke

Remy Fockaert: Piepbegeleider, Webmaster

Koen Van Aert: Inibegeleider, Beheerverantwoordelijke

Lysander Fockaert: Redacteur

Tinne Van Aert: Materiaalverantwoordelijke

8 poten, 8 ogen, 8 dingen die je moet* weten!

* Wees gerust, er zal geen toets komen!

Artikel van de (M)opperpiep: Willem

Ze hebben 8 poten 8 ogen en zijn een beetje eng, maar spinnen zijn juist heel nuttige dieren, want ze ruimen veel insecten op. Spinnen maken draden, daar weven ze een web van of ze laten de insecten erover struikelen. Spinnen hebben 8 ogen, maar toch kunnen ze niet goed zien en de vrouwtjes nog minder dan de mannetjes!

Hier zie je de huisspin Tegenaria

Babyspinnen

Spinnen leggen eitjes en verpakken ze in een extra dik spinnenweb. Ze leggen tussen de 100 en 200 eitjes per keer! Die leggen ze allemaal op het web en daar maken ze

De wolfspin draagt het eipakket met zich mee.

dan een grote bol van, dat noemen we een eipakket. Het duurt ongeveer twee maanden tot het eipakket opengaat. Twee weken voordien komen de babyspinnen al uit hun ei maar nog niet uit het eipakket. Ze zijn dan nog wit en hebben nog geen voedsel nodig. Als de babyspin klaar is om uit het eipakket te komen, knaagt ze het open.

Opvoeding

Spinnen worden niet opgevoed door hun ouders. Als ze uit het eipakket komen, zien ze hun moeder niet meer terug, dat is een groot nadeel want veel babyspinnen overleven het daarom niet. Er zijn veel hagedissen, vogels en andere grote spinnen die babyspinnen heerlijk vinden. De spin zorgt echter voor genoeg babyspinnen: een spin legt 12 keer in zijn hele leven een eipakket, dat zijn dus 1200 tot 2400 spinnen per spinnenleven.

Hier zie je heel veel babyspinnen.

Lichaamsbouw

De spin bestaat uit twee delen: een 'kopborststuk' en een 'achterlijf'. Het achterlijf zit met een dun steeltje aan het kopborststuk vast. Aan het kopborststuk zitten de poten, ogen en kaken vast. Ook hebben ze 'palpen' die aan de mond vastzitten. Deze palpen dienen om mee te voelen maar ook om te paren. De palpen van de mannetjes zien eruit als bokshandschoentjes, zo kan je ze gemakkelijk herkennen. Spinnen hebben acht poten, het zijn eigenlijk zeven losse stukjes die met een soort touwtje aan elkaar vast zitten, vandaar dat de poten zo beweeglijk zijn. De poten zijn meestal bedekt met stekels en haren. Daar kunnen ze mee voelen, ruiken en proeven.

Vervellen

Spinnen hebben geen skelet zoals het onze. Ze hebben een harde huid, die gemaakt is van 'chitine'. Daar zijn onze nagels en haren ook van gemaakt. Een chitinehuid groeit niet mee en daarom moeten ze soms vervellen. Die oude velletjes kun je vaak tussen het gras of op de vensterbank zien liggen. De nieuwe huid van de spin is net iets groter en in het begin nog heel kwetsbaar, daarom verstoppen ze zich meestal vlak na de vervelling. Je kunt niet zeggen hoe vaak de spin gaat vervellen, dat ligt er gewoon aan hoe groot de spin wordt.

De vervellingen van een vogelspin

Soorten spinnen

Er zijn twee groepen spinnen: spinnen die een web maken om hun prooi te vangen ('webspinnen') en de spinnen die dat niet doen ('jachtspinnen'). De kruisspin is bijvoorbeeld een webspin. Maar de wolfspin hoort bij de andere groep. Er zijn veel soorten jachtspinnen, bijvoorbeeld de zebraspin. Die loopt op een muurtje, als hij dan een lekker beestje ziet, springt hij er bovenop. Daarom noemen ze het ook een springspin.

Voeding

Spinnen leven van vlees, bijvoorbeeld van kleine insecten of andere spinnen. Maar vogelspinnen, die bij ons niet voorkomen, eten ook muizen, vogels en kleine slangen. Spinnen kunnen niet kauwen en zuigen daarom hun prooi leeg. Met hun

gifkaken bijten ze het diertje eerst waarna het verlamd wordt of sterft. Het gif zorgt ook voor de vertering waarna de spin het insect gewoon leegzuigt, net zoals een brikje met een rietje. Je kunt in een spinnenweb dan ook vaak leeggezogen insecten vinden.

Hier zie je gifkaken. Je hoeft er zelf niet bang voor te zijn, want een grote kruisspin kan nog niet eens door je huid heen bijten.

Ogen

Aan de ogen kan je vaak herkennen tot welke groep een spin hoort. Spinnen hebben 8 ogen, de meeste toch, want er zijn ook groepen spinnen met 6 ogen. Celspinnen hebben bijvoorbeeld maar zes ogen. Wolfspinnen en springspinnen moeten goed kunnen zien als ze op jacht zijn en hebben dus twee heel grote ogen en zes kleinere. Webspinnen hebben hun ogen minder nodig, ze wachten gewoon tot ze voelen dat er iets in hun web gevlogen is. Webspinnen hebben dan ook acht kleine oogjes.

Weet jij welke de celspin, de wolfspin en de webspin is?

Links: Wolfspin; Midden: Celspin; Rechts: Webspin

Spinnenweb

Spinnen zijn misschien nog wel het bekendst voor hun web. Dit is gemaakt van draden van 'spinsel' of 'spinrag', waar verschillende soorten van bestaan (dun, dik, heel erg kleverig, heel erg sterk, ...). Deze draden worden gebruikt om een mooi rond web te maken, maar ook voor trechters (door trechterspinnen), valkuilen (door valdeurspinnen) of duikersklokken, waardoor de waterspin onder water een luchtbel mee kan nemen. Een andere spin, de bolasspin, 'vist' naar zijn prooi. Hij zwaait een kleverige bol aan het uiteinde van een touwtje in het rond tot een insect eraan vast blijft hangen. Kleine spinnen verspreiden zich door zich aan een dun touwtje in de lucht te gooien. De wind zorgt ervoor dat het touwtje wordt weggewaaid, terwijl het jonge spinnetje eronder bungelt. Dit heet 'ballooning', ze gaan namelijk net als een kaartje onder een ballon de lucht in.

De spindraad van sommige spinnensoorten is sterker dan staaldraad. Daarom wil men het gebruiken voor kogelvrije vesten of stevige, lichte kabels voor bruggen. Omdat spinnen echter moeilijk te 'melken' zijn, proberen ze het spinnenrag uit geitenmelk te halen door ze *genetisch te modificeren*.

Schone schimmels!

Door de (M)inihoofdman: Jasper

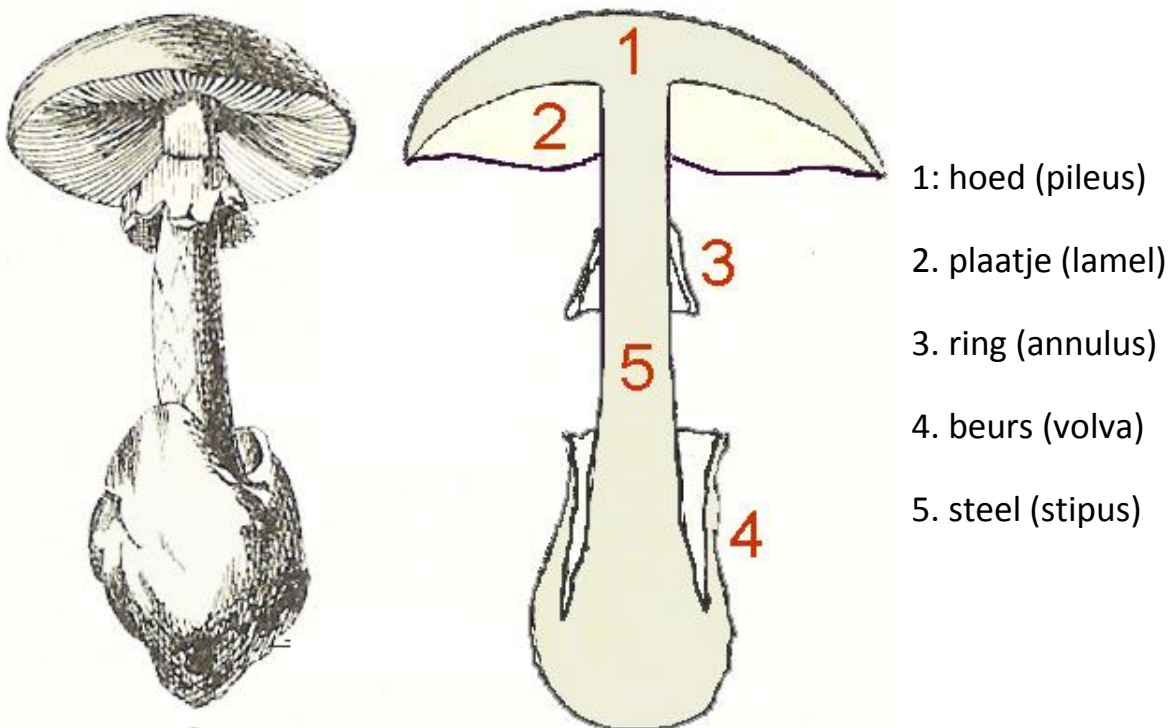
De zomer loopt op zijn einde en een nieuw seizoen staat voor de deur. De warme zonnige dagen, wisselen we af voor de grauwe herfstdagen vol regen en wind. En hoe spijtig het is om afscheid te nemen van het goede weer en al zijn leven, toch valt er in de herfst nog genoeg te ontdekken voor natuurliefhebbers. Daarom gaan we het hebben over één van de meest typische en interessante fenomenen van deze tijd van het jaar: de paddenstoel.

Wat is een paddenstoel?

Paddenstoelen of zwammen behoren tot het schimmelrijk. Het zijn de vruchtlichamen van een, meestal voor het blote oog onzichtbare zwamvlok die zich in de grond bevindt. Het zijn dus geen planten of dieren, maar vormen een heel eigen groep in het systeem van de levende organismen.

Een groot deel van hun leven leiden de schimmels een verborgen bestaan en als de omstandigheden gunstig zijn, komen paddenstoelen tevoorschijn, die de sporen vrijgeven en zo voor verspreiding zorgen. Natuurlijk denkt iedereen hierbij aan de herfst, als de blaadjes gaan vallen en het voldoende heeft geregend. Paddenstoelen zijn echter het hele jaar door te zien.

Uitzicht van de paddenstoel

Enkele typische paddenstoelen

Hier volgt de beschrijving (van 3 soorten waar je zeker al eens van gehoord hebt. Kan je de namen bij de juiste foto's zetten?

De vliegenzwam

Boombegeleider van berk, den, eik of beuk.

Hoed 5-20 cm, oranjerood met witte stippen die kunnen afspoelen bij regen. Steel met ring en knolvormige voet. De plaatjes van de vliegenzwam zijn spierwit en zijn sporenpoeder is wit.

Gewoon elfenbankje

Het elfenbankje kan je heel het jaar door zien, maar het is fragieler dan de tonderzwam en wordt meestal niet ouder dan een jaar. Het lijkt van bovenaf wel op een waaier. Onderaan zie je kleine witte gaatjes, waaruit wit sporenpoeder valt. Elfenbankjes ruimen enkel dood hout op.

Eekhoorntjesbrood

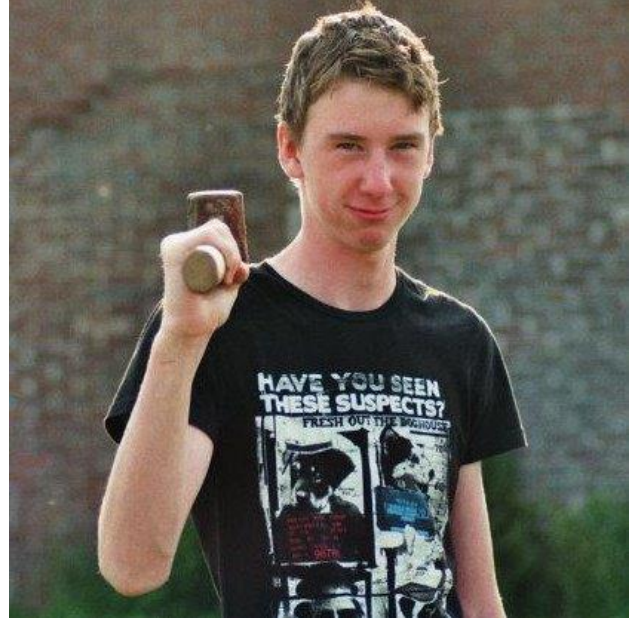
Het eekhoorntjesbrood is de lekkerste vertegenwoordiger uit de familie van de boleten. Het is een boombegeleider van vooral eik, ook soms beuk. Deze begeerde paddenstoel is vrij zeldzaam geworden in Vlaanderen, hij verdraagt geen bemesting. De hoed kan tot 20cm groot worden en de steel is doorgaans ook vrij dik. De buisjes onderaan de hoed zijn wit bij jonge exemplaren, maar worden later geel

<http://www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/paddenstoelen>
<http://www.paddenstoel.nl/>

Sekiesa? Remy Fockaert, Webmaster en Piepbegeleider!

De meesten kennen hem al wel, maar dit jaar zal hij nog meer opvallen. We zijn namelijk heel blij dat we Remy mogen verwelkomen in de leidingploeg van JNM Markvallei. Deze stoere jongeling zal de praktijkervaring die hij ondertussen heeft opgedaan achter elektronisch spullement toepassen op alles wat JNM Markvallei doet op het wereldwijde web. Als webmaster is hij er namelijk voor verantwoordelijk dat de site up to date en aantrekkelijk blijft. Maar daarnaast zal hij zich ook ten volle geven tijdens de activiteiten, want hij is als piepbegeleider lid van de nieuwe piepwerkgroep van de afdeling. Een korte voorstelling: Remy Fockaert!

Remy, onze openingsvraag: hoeveel jaren ben je al lid van JNM en hoe ben je erop gekomen om lid te worden van de beestigste jeugdbeweging van Vlaanderen en omstreken?

Da zal nu al zo'n 8 jaar zijn. Ik was eens meegegaan op kamp (aan de Ourthe) (*het beroemde kamp met de boskakkers, nvdr*) met mijn broer en ik was meteen verkocht!

Wat is je allerleukste JNM-herinnering?

Mijn allerleukste JNM-herinnering is wanneer iedereen moest pompen voor mij (neenee, zet da der maar ni in, <lacht>). Wanneer ik een zeldzame sprinkhaan vond (*de zaagsprinkhaan, nvdr*). Het grappige is dat die gewoon in mijn vlindernetje was gesprongen.

Wat is je lievelingsdier? En lievelingsplant? Lievelingspaddenstoel?

Mijn lievelingsdier is de Bengaalse tijger (ik heb er zelf één!) (*zijn broer heeft er één voor hem geadopteerd als verjaardagscadeau, nvdr*). Mijn lievelingsplant is Sint-janskruid, omdat er zo'n leuk verhaal achter zit (*wie het verhaal wil horen, moet Remy maar eens aanklampen op een van de volgende activiteiten*). Mijn lievelingspaddenstoel is de Cantharel, omdat wij eens een paddenstoelenactiviteit hadden en ik zag 'Cantharel' op de zoekkaart staan en da's leuk om uit te spreken.

En wat is dan je minst favoriete dier? Plant? Paddenstoel?

Mijn minst favoriete dier zal de teek zijn. Mijn broer heeft daar de ziekte van Lyme van gekregen (gelukkig maar tijdelijk) en ik ben bang hetzelfde mee te maken (maar JNM doet zijn uiterste best om dit te voorkomen, <knipooft>). Mijn minst favoriete plant is de Bereklauw vanwege de irritatie die het kan veroorzaken (ook al staat op Wikipedia dat het lekker smaakt). Mijn minst favoriete paddenstoel is de stinkzwam. Dit moet ik niet uitleggen, zeker?

Wat verwacht je van het komende werkjaar?

Het komende werkjaar verwacht ik een leuke groep piepers die het zien zitten om eens voluit te gaan op de activiteiten.

Heb je nog een boodschap voor de piepers en ini's?

Aan iedereen wil ik nog zeggen: heb altijd plezier! Maar op de JNM zal dat zeker lukken, nu ik bij in de crew zit. <lacht>

In de volgende Piniteut zullen wij onze andere aanwinst voorstellen: Daan Cools!

De 10 geboden van Markvallei

De redacteur vond onderstaand perkament in zijn brievenbus, zonder afzender. Dit moet wel een boodschap van hogere hand zijn, misschien wel van de Grote Kikker zelf. Het is dan ook heel belangrijk dat we deze 10 geboden zorgvuldig opvolgen om de kwaak, sorry, de wraak van de Grote Kikker niet op ons af te roepen!

1. Leiders hebben steeds gelijk
2. Ook wanneer hun dwaling blijkt
3. Zorg goed voor plant en dier
4. Was met Ecover in de rivier
5. Een ton draagt nooit een
eigenaarsnaam
6. Steek een kampvuur zonder
blokjes aan
7. De kooktent is steeds heilig
gebied
8. Exculautoriteit negeert men
niet
9. Houd net en kijker steeds in de
hand
10. Geniet van natuur in 't ganse
land

Promo: 30 jaar JNM

30 JAAR JEUGDBOND VOOR NATUUR EN MILIEU - FEE ST FEE ST!!

5 OKTOBER 2013

14u *excursie* kinderactiviteiten (TOT 12J.)

LEZING workshops

Botwedstrijd

17u-20

DINNER is SERVED

PetLuck

PetLuck: een gezamenlijke maaltijd waarbij elke deelnemer den medbrengt en deelt met anderen. Vegetarisch! Alles kan!

19u

MEGA-AV

dien je eigen motie in en/of stem op voorhand via www.jnm.be/30jaarjnm

20u

RECEPTIE met VERJAARDAGSTAART

21u-20

MUZIEK

DJ's

OPTREDENS

Bar

BUSCEMI

IEDEREEN* WELKOM - PRAKTISCHE INFORMATIE

*oude sokken-partner-kinderen-ini's-gewone leden

Alles gaat door in Gent.
namiddag: gratis avond (vanaf 19u): €5
inschrijven voor 30 september 2013

www.jnm.be/30jaarjnm

JNM Winkel

Ben je al tijden op zoek naar een nieuwe goede verrekijker? Heb je altijd al dat geweldige T-shirt van JNM gewild? Mis je een vlindergids in je excursietas? Wil je een prachtige poster in je kamer hangen? Wil je graag achter de beesten hollen met een professioneel net? Wil je graag meezingen aan het kampvuur, maar ken je de teksten niet? Bezoek dan zeker eens de JNM Winkel op www.jnm.be/winkel en vind er alles wat je nodig hebt!

Je kan je bestellingen ook doorgeven aan Arnold die dan alles tegelijk bestelt, zo moet je alvast geen leveringskosten betalen.

Voilà, dat was alweer de piniteut!

Foto's, tekeningen, artikels, liefdesbrieven en nog veel meer mogen altijd opgestuurd worden naar

lysanderfockaert@hotmail.com

of

Lysander Fockaert (Piniteut)
Pottenbakkersstraat 5
2320 Hoogstraten

Colofon

Wat is JNM?

JNM is een landelijke organisatie voor en door jongeren van 7 t.e.m. 26 jaar. Onze doelstellingen zijn het kennismaken met alles wat leeft en bloeit en het werken aan een natuur- en mensvriendelijke omgeving. Dit gebeurt door middel van talrijke afdelingen, werkgroepen, excursies, kampen, studies, acties, tijdschriften, ...

Het nationaal bondssecretariaat is gevestigd in de Kortrijksepoortstraat 192, 9000 Gent, tel 09/223 47 81

Elke werkdag open **van 10u00 tot 12u30** en **van 13u30 tot 17u00**.

HOE LID WORDEN?

Om lid te worden surf je naar **www.jnm.be/lidworden** en vul je het online inschrijvingsformulier in. Je krijgt dan verdere betalingsinstructies per mail.

BEN JE REEDS LID? Hoe je lidgeld vernieuwen?

Sinds de zomer van 2012 gebeurt de lidgeldhernieuwing bij JNM automatisch. Je surft ingelogd naar jnm.be/lidgeldhernieuwen en ons systeem loodst je door de verschillende stappen van je lidgeldhernieuwing. Eens je lidgeld verwerkt is, krijg je van ons een bevestigingsmailtje.

Je kan ook een domiciliëringaanvraag indienen. Hiervoor vind je het aanvraagformulier op www.jnm.be/domiciliering. Dit vul je in en stuur je op naar het bondssecretariaat. Je lidgeld zal elk jaar twee weken nadat we je via brief gewaarschuwd hebben van je rekening gevorderd worden. Wie zich domicilieert, krijgt een leuk extraatje: een écht JNM-cadeau.

Is je buur, neef, vriend, lief, broer, zus, klasgenoot...nog geen lid van de JNM? Laat ze kennismaken met JNM: het eerste werkjaar dat je lid bent, betaal je amper 5 euro!!!

Alle vraagjes ivm lidgeld kan je richten aan onze ledenadministratie via info@jnm.be of 09/223.47.81

Lidgelden vanaf werkjaar september 2013 – augustus 2014

- 5 EUR voor introductieleden: voor iedereen in het eerste jaar dat je lid bent.
- 18 EUR voor piep-, ini- & gewone leden, hun broertjes en zusjes: je bent geboren in de jaren 1988 tot en met 2006.
- 18 EUR voor steunleden: geboren in 1987 of vroeger (abonnement op Euglena)
- 36 EUR voor instellingen, bibliotheken, scholen...(abonnement Euglena + Kikkertje)

Kalender JNM Markvallei

Zaterdag 12 oktober**Nacht van de Duisternis**

PIEPERS, INI'S en GEWONE LEDEN

Spreek je zintuigen aan op deze nacht v/d duisternis. Als al het licht weg is, ben je aangewezen op je neus, je oren, je tong, je handen, ... Vind jij de weg terug naar het lokaal?

Wanneer: Zaterdag 12 oktober, van 20u tot 22u

Waar: BC De Klapekster, Wortel Kolonie

Verantwoordelijke: Arnold Wittenberg (arnoldwittenberg@gmail.com, 0485/70.52.56)

Zondag 20 oktober**Week van het Bos**

PIEPERS, INI'S en GEWONE LEDEN

Deze week is het de week van het bos en daarom trekt JNM Markvallei het bos in. Het is ondertussen al herfst en dan is het bos gehuld in allerlei mooie kleuren. Je hebt toch zeker wel zin om mee een leuke en boeiende wandeling door het bos te maken? Kom dan zeker naar deze activiteit.

Wanneer: Zondag 20 oktober, van 14u tot 17u

Waar: BC De Klapekster, Wortel Kolonie

Verantwoordelijke: Vincent Smeekens (vin_op_ne_cent@hotmail.com, 0479 72 40 34)

Meebrengen: Excursiemateriaal als je dit hebt

Zaterdag 9 november**Beheerswerken**

PIEPERS, INI'S en GEWONE LEDEN

Vandaag steken we nog eens de handen uit de mouwen. We gaan werken dat het zweet er vanaf loopt en pas moe zullen zijn als het gedaan is. Wat we precies gaan doen is nog een verrassing, maar het zal zeker en vast weer de moeite lonen om af te komen.

Wanneer: Zaterdag 9 november, van 09.00u tot 12.00u

Waar: De locatie is nog niet bekend, houd je mailbox in de gaten!

Verantwoordelijke: Koen Van Aert (koen.v.aert@hotmail.com, 0477/66.66.75)

Meebrengen: Laarzen, werkhandschoenen, ...

Maandag 11 november
Paddenstoelenactiviteit

PIEPERS, INI'S en GEWONE LEDEN

Als typische herfstmaand leek november ons de ideale tijd om een typisch herfstfenomeen van dichterbij te bekijken. We hebben het dan over de paddenstoel. Een toffe en leerrijke activiteit is verzekerd.

Wanneer: Maandag 11 november, van 9u tot 12u

Waar: BC De Klapekster, Wortel Kolonie

Verantwoordelijke: Jasper Adriaensen (adriaensenjasper@gmail.com, 0474/01.56.87)

Dinsdag 10 december 2012
Deadline Piniteut

Alle tekeningen, verslagen, (reclame)boodschappen, liefdesbrieven, artikels, gedichten en ... voor de volgende Piniteut kunnen tot 10 dec. opgestuurd worden naar: Lysander Fockaert - Pottenbakkersstraat 5 - 2320 Hoogstraten of lysanderfockaert@hotmail.com

Vrijdag 13 december
Finland, Adembenemend Koud (Lezing) PIEPERS, INI'S, GEWONE LEDEN en OUDERS

Begin januari trok Arnold Wittenberg naar het Hoge Noorden ... 5 maanden studeren in Finland. Het land van - 30°C, donkere grijze dagen, een zon die enkele weken per jaar niet opkomt, sneeuw tot 80 cm hoog en hardrock music. Herinner je nog de Eurosongfestivalfinale 2006? De winnaars waren de monsterlijke Finnen 'Lordi'. Welkom in Finland! Waarom zou een mens naar Finland gaan?

Een lezing over de ervaringen van Arnold in het Hoge Noorden, het land van de kerstman.

Wanneer: Vrijdag 13 december, vanaf 20u

Waar: BC De Klapekster, Wortel Kolonie

Verantwoordelijke: Arnold Wittenberg (arnoldwittenberg@gmail.com, 0485/70.52.56)

Zondag 29 december
Kerstfeestje PIEPERS, INI'S en GEWONE LEDEN(en het laatste halfuur ook OUDERS)

Ook dit jaar is het traditionele kerstfeestje weer een vaste waarde die je niet mag missen! Veel kunnen we nog niet verklappen over deze activiteit, maar zeker is dat het zoals elk jaar een topper van formaat zal worden.

Wanneer: Zondag 29 december van 14u tot 17u

Waar: BC De Klapekster, Wortel Kolonie

Verantwoordelijke: Tinne Van Aert (tinne_vanaert@hotmail.com, 0471/18.86.64)

COLOFON

't Bieteutje is het kwartaalblad van Natuurpunt Markvallei vzw en J.N.M. Markvallei vzw.

NATUURPUNT MARKVALLEI VZW

VOORZITTER Drej Oomen Klein Eyssel 29 a - 2328 Meersel-Dreef ☎ 03 315 02 45 / ☎ 0476 53 58 44 <i>drej.oomen@telenet.be</i>	SECRETARIS Jee Van Loock Sluiskesweg 4 - 2321 Meer ☎ 03 315 88 06 <i>vanloockjee@yahoo.com</i>
FINANCIËN Koen Verschueren Klinketstraat 19 - 2323 Wortel ☎ 03 314 24 15 / ☎ 0472 91 35 11 <i>koen.verschueren1@telenet.be</i>	DE KLAPEKSTER Koen Verschueren Klinketstraat 19 - 2323 Wortel ☎ 03 314 24 15 / ☎ 0472 91 35 11 <i>koen.verschueren1@telenet.be</i>
VERENIGINGSWERKING Bruno Vande Wiele Hoogstraatsestwg 87- 2310 Rijkevorsel ☎ 0478 64 16 29 <i>Vandewiele.roos@skynet.be</i>	WERKGROEP NATUURSTUDIE Stijn Leestmans Bavelstraat 16 – 2310 Rijkevorsel ☎ 0479 93 21 12 <i>stijnleestmans@hotmail.com</i>
WERKGROEP NATUURGEBIEDEN Bart Hoeymans Leemakker 7 - 2320 Hoogstraten ☎ 0479 79 93 61 <i>bart.hoeymans@hotmail.com</i>	WERKGROEP BELEID EN ONDERVOORZITTER Bart Royens Ganzenstraat 4 – 2340 Beerse ☎ 014 77 02 07 <i>bart.karolien@scarlet.be</i>
REDACTIE 'T BIETEUTJE Wim Verschraegen/Ingrid Brosens Vooraard 10 - 2322 Minderhout ☎ 03 314 47 75 / ☎ 0497 28 18 66 <i>ingridwim@hotmail.com</i>	JNM MARKVALLEI Lysander Fockaert Pottenbakkersstraat 5 2320 Hoogstraten ☎ 0472 71 04 32 <i>lysanderfockaert@hotmail.com</i>
BEZOEKERSCENTRUM DE KLAPEKSTER OPEN OP DOND, VRIJ, ZAT EN ZONDAG VANAF 13U Kolonie 41, 2323 Wortel ☎ 03 383 02 08 (tijdens de openingsuren) of 0474 379 666 Medewerkster : Chris van Boxel <i>bc.deklapekster@natuurpunt.be</i>	

BEHEERDERS NATUURGEBIEDEN

HALSCHE BEEMDEN (MIND.) ASCHPUTTEN (MEER) FRANKENBERG (MEER) PATERSWIEL (MEERSEL-DR.)	Bart Hoeymans Leemakker 7 - 2320 Hoogstraten ☎ 0479 79 93 61 bart.hoeymans@hotmail.com
LANGE BEEMDEN (HOOGS.)	Stijn Leestmans (zie hoger)

CONTACTPERSONEN WERKGROEPEN

ZOOGDIEREN Dimitri Van Pelt Moerstraat 48 – 2320 Hoogstraten ☎ 0476 90 72 49 dimitri.vanpelt@ua.ac.be	PLANTEN Jack Govaerts Donckstraat 12 - 2321 Meer ☎ 03 315 71 85 jack.govaerts1@telenet.be
ONGEWERVELDEN Bart Hoeymans - zie hoger	AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSSEN - Bart Hoeymans - zie hoger
VOGELS Stijn Leestmans - zie hoger	NATUURFOTOGRAFIE Wim Verschraegen - zie hoger
NATUURGIDSEN Luc Van Dun Minderhoutsestraat 30 – 2322 Minderhout ☎ 0473 37 52 87 Luc.van.dun@telenet.be	MUSEUM Geert Brosens Steenbakkerstraat 9 – 2320 Hoogstraten ☎ 03 315 06 56 / ☎ 0494 6981 92 Katrien.geert@telenet.be
NATUUREDUCATIE Chris van Boxel – zie hoger	FEESTCOMITE Ria Van Aelst – ☎ 0495 26 74 41

WEBSITES

Website Natuurpunt Markvallei:	www.natuurpunt.be/markvallei
Website JNM Markvallei:	www.jnm.be/markvallei
Foto's Natuurpunt Markvallei	http://fotonatuurpuntmarkvallei.wordpress.com/

STEUN ONS

STORTINGEN OP IBAN BE56 2930 2120 7588 - BIC GEBABEBB VERMELD DE PROJECTNUMMERS: AANKOOP EN BEHEER NATUURGEBIEDEN (7108 Halsche-Beemden) WERKING BC DE KLAPEKSTER (1750 Markvallei Natuur.huis) NATUURPUNT MARKVALLEI (3735 Markvallei, Natuurpunt afdeling) (vanaf 40 EUR wordt fiscaal attest afgeleverd)
--

Leden van VMPA, VELT en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overschrijving van **5,00 EUR** op rekeningnummer 860-1087194-97 onv. VZW Natuurpunt Markvallei, Kolonie 41, 2323 Wortel met vermelding van "'t Bieteutje 2012".

★

ANTILLIAANSE FEESTENHOOGSTRATEN

'we different'

www.antilliaansefeesten.be

#antilliaansefeesten